

Provinciale Staten van Zeeland
t.a.v de voorzitter
Postbus 6001
4330 LA Middelburg

Onderwerp

Afdoening Motie 85: Frans model
grondzaken

Zaaknummer

470781

Behandeld door**Verzonden**

Middelburg, 2 juli 2024

Geachte voorzitter,

In uw Staten is de motie nr. 85 aangenomen, waarin u ons oproept om aandacht te vragen bij het Rijk voor het 'Franse grondmodel' Safer (Société d'Aménagement Foncier et d'Établissement Rural). Later zijn er tijdens de Commissie Strategische Opgaven vragen aan ons gesteld over de (on)mogelijkheden m.b.t. de rol van de overheid op het interveniëren op de grondmarkt.

Onderzoek (on)mogelijkheden m.b.t. de rol van de overheid op het interveniëren op de grondmarkt

Bovenstaande is voor ons aanleiding geweest om aan het Kadaster een opdracht te verstrekken om nadere duiding te geven over de mogelijkheden van de overheid om te interveniëren op de agrarische grondmarkt. Hierbij is ook naar het 'Franse model' Safer meegenomen. Het verkennend onderzoek is bij deze brief gevoegd en wordt toegezonden aan het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. Opgemerkt dient te worden dat de notitie niet wetenschappelijk van opzet is maar een eerste, informerende verkenning. Het is een eerste verkenning op basis van literatuurstudie, kennis en ervaring vanuit het Kadaster. Delen van deze notitie zijn tot stand gekomen in samenwerking met prof. mr. J.W.A. (Jeroen) Rheinfeld, bijzonder hoogleraar Rijksuniversiteit Groningen en vennoot bij het Instituut voor Agrarisch Recht.

Voorlopige bevindingen

Door de Safer is er sprake van een regulering van de grondmarkt en worden door interventies op de grondmarkt via het voorkeurrecht o.a. jonge boeren de kans gegeven om een nieuw bedrijf te starten. De grondprijs is in vergelijking met Nederland laag en krijgen jonge agrariërs de voorkeur bij toewijzing van gronden.

Of een dergelijk systeem van de Safer ook in Nederland toegepast kan worden hangt in hoge mate af van de bereidheid op landelijk niveau om nieuwe beleidskeuzes te maken en uit te werken in het nieuwe grondbeleid van het Rijk. Tevens dient het Rijk dan de provincies de mogelijkheden geven om de grondprijsregulering te kunnen toepassen in de daarvoor aangewezen gebieden. Op basis van deze eerste inventarisatie kan de voorzichtige conclusie worden getrokken dat in de huidige Nederlandse wetgeving, te weten in de Wet Agrarisch Grondverkeer (Wag) al de mogelijkheid is opgenomen om tot grondprijsregulering over te gaan. Daarvoor is wel nodig dat de betreffende artikelen van de Wag in werking worden gesteld.

Ontwikkelingen op Rijksniveau: modernisering Grondbeleid

In juli 2021 heeft het toenmalige Kabinet aangegeven om het grondbeleid te moderniseren. Omdat Nederland staat voor grote en complexe opgaven in het fysieke domein die integraal en in samenhang moeten worden aangepakt. In de aanbiedingsbrief bij de NOVI heeft het kabinet het voornemen kenbaar gemaakt om een actievere rol te gaan spelen en richting te geven als het gaat om de uitvoering van de NOVI-opgaven.

Het Rijk heeft in de brief van 3 april 2024 (voortgangsrapportage) aangegeven dat de modernisering van het grondbeleid zich richt op de rol van grondbeleid bij gebiedsontwikkeling, maar *niet* op de ruimtelijke vraagstukken in brede zin, *noch* op de diverse maatschappelijke opgaven die er in Nederland zijn, zoals de energietransitie, de transitie van het landelijk gebied, de bescherming van onze natuur, mobiliteit en infrastructuur, en de ontwikkeling van onze haven- en industriegebieden. Dergelijke vraagstukken worden intensief opgepakt in andere trajecten – waaronder het Programma Energie Hoofdstructuur (PEH), Nationaal Programma Landelijk Gebied (NPLG) en het programma NOVEX – en komen samen in de nieuwe Nota Ruimte.

Aangezien de provinciale taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden zich richten op ontwikkelingen in het landelijk gebied waarin de opgaven gerealiseerd moeten (gaan) worden, volgen wij de ontwikkelingen op Rijksniveau nauwgezet. Wij gaan ervan uit u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd en stellen u voor om de motie af te voeren van de lijst.

Met vriendelijke groet,

Gedeputeerde Staten van Zeeland,

drs. J.M.M. Polman
Voorzitter

drs. M.C.J. Franken
Secretaris-algemeen directeur

Bijlagen:

1. Verkennend rapport onderzoek Safer (Kadaster)
2. Kamerbrief (3 april 2024) Voortgangsrapportage modernisering grondbeleid

Noem in uw contact met ons steeds het zaaknummer. Dit staat bovenaan deze brief.